

Радни материјал 8: Како развити школу као демократску заједницу

ЕДЦ/ХРЕ и процес развоја демократске атмосфере не могу се одвијати само у оквиру учионице, већ морају бити присутни на нивоу целе школе. У том погледу, најбитнија кључна фигура је директор школе.

Као саставни део материјала Савета Европе за ЕДЦ/ХРЕ, „Демократско управљање школама” аутора Елизабет Бекман и Бернарда Траффорда (Bäckmann & Trafford, *Democratic Governance of Schools*; <http://book.coe.int/ftp/2903.pdf>) предлаже кључна подручја рада и кораке које треба предузети на путу ка школи као демократској заједници (такође видети 5. поглавље у овом делу, Радни материјали 15-18).

Та четири кључна подручја су:

1. Управљање, лидерство, менаџмент и јавна одговорност
2. Образовање у чијем средишту је стицање вредности
3. Сарадња, комуникација и ангажованост: конкурентност и самоопредељење
4. Ученичка дисциплина

Питања која следе служе као подстицаји за детаљнију обраду неких области и, по потреби, да се дође до неких мера и решења.

Управљање, лидерство, организација и јавна одговорност

Различите интересне групе као што су државно законодавство, локални школски одбори, синдикати, ученици и родитељи, као и локалне заједнице постављају захтеве у вези са руковођењем школом. Како се директор школе носи са тим изазовима? Који облик руковођења примењује у школи? Да ли је руковођење изграђено на консензусу и поверењу или га одликују неповерење и супарништво? На који начин су подељене школске дужности? Како руководиоци школе прихвата различитост? На који начин школа показује одговорност према различитим интересним групама?

Образовање у чијем средишту је стицање вредности

Како се вредности као што су демократија, људска права и уважавање различитости испољавају у формалном и неформалном контексту у школи? На који начин се промовишу вредности и друштвене вештине као предуслов за мирољубиву коегзистенцију у модерном глобализованом друштву? Какав је став према тим вредностима на нивоу школе?

Сарадња, комуникација и ангажованост: конкурентност и самоопредељење

Школа није одвојена од остатка друштва или стварног света. Каква је интерна и екстерна комуникација школе? Да ли школа више личи на изоловано друштво или представља врата у остатак друштва кроз своје процесе и начине комуникације и ангажованост? Која је идеја водила школе? Колико је школа одлучна да спроводи постављене циљеве у комуникацији и отварању према остатку друштва?

Ученичка дисциплина

У школи заједно ради много људи. Каква правила треба применити за одржавање реда и дисциплине у школама којима се демократски управља? Шта подстиче ученике да се придржавају постављених правила, а због чега им се супротстављају? Које су санкције предвиђене, ко их је дефинисао и ко их спроводи?